

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **A. J.**, zast. JUDr. Petrem Hoškem, advokátem se sídlem Vysoká 92, Rakovník, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 7. 2023, č. j. x, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2024, č. j. 49 Ad 14/2023-63,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dne 4. 1. 2023 žalobkyně požádala o zvýšení invalidního důchodu. Žalovaná žádost žalobkyně zamítla rozhodnutím ze dne 21. 2. 2023, č. j. x, a nadále jí ponechala invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Podle posudku posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Kladno ze dne 16. 1. 2023 byla žalobkyně nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně se stanovenou mírou poklesu pracovní schopnosti o 35 %.

[2] Proti rozhodnutí ze dne 21. 2. 2023 podala žalobkyně námitky. Žalovaná v záhlaví nadepsaným rozhodnutím změnila námitkami napadené rozhodnutí tak, že z něj vypustila větu „*Účastníku řízení nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně*“ a ve zbytku rozhodnutí ze dne 21. 2. 2023 potvrdila. Pro účely rozhodnutí o námitkách posoudil zdravotní stav žalobkyně posudkový lékař pracoviště žalované v Ostravě. V odůvodnění svého rozhodnutí citovala žalovaná závěry tohoto posudkového lékaře, dle kterého s ohledem na zjištěný pokles pracovní schopnosti toliko o 20 % nezbývá než žádost o zvýšení důchodu zamítnout. Žalovaná dospěla k závěru, že u žalobkyně došlo ke snížení poklesu pracovní schopnosti, a současně uvedla, že o odnětí invalidního důchodu v tomto řízení rozhodnout nelze.

[3] Žalobkyní podanou žalobu proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí krajský soud zamítl napadeným rozsudkem. Jelikož žalobkyně zpochybňovala závěry posudkových komisí, krajský soud zadal Posudkové komisi Ministerstva práce a sociálních věcí zpracovat posudek o zdravotním stavu žalobkyně. Posudková komise ministerstva přihlédla u

žalobkyně k funkčnímu poškození pravé nohy a páteře, nicméně nejvýznamnější dopad na pokles soustavné výdělečné činnosti měla poúrazová stresová porucha s úzkostně-depresivními příznaky, která je však od dubna 2020 dobře kompenzována léčbou. Dle posudkové komise se jednalo o lehké poškození hodnocené podle položky 5b kapitoly V přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), a tak zvolila horní hranici tohoto rozpětí s poklesem pracovní schopnosti o 20 %. Žalobkyně tedy nebyla invalidní.

[4] Krajský soud neprovedl důkaz komplexním vyšetřením žalobkyně a dotazy na ošetřující lékaře – ortopedy. S lékařskými zprávami se seznámil prostřednictvím posudku posudkové komise ministerstva a další listiny byly součástí správního spisu. Za nadbytečný považoval výsledek žalobkyně, jelikož odborné posouzení lékařů nelze nahradit jejím výslechem. Posudek posudkové komise ministerstva shledal přesvědčivým. Zároveň posudek vycházel z dostatečných podkladů a dospěl k logickým závěrům. V souladu s posudkem byla i lékařská zpráva z oboru ortopedie ze dne 3. 1. 2024. V ní uvedená nepříznivá prognóza nemá vliv na projednávanou věc, jelikož rozhodující byl stav k datu vydání napadeného rozhodnutí. Znalecký posudek MUDr. M. R. nepovažoval krajský soud za relevantní, jelikož v něm v podstatě absentoval medicínský popis objektivních zjištění stran psychického poškození a vztahoval se k období do února roku 2019, ostatně MUDr. R. nebyl znalcem v oboru posudkového lékařství.

[5] Ve vztahu ke znaleckému posudku MUDr. L. Z. dospěl krajský soud k závěru, že ani tento nezakládal důvod vyžádat si doplňující posudek posudkové komise. Objektivní zhodnocení soudní znalkyně ve znaleckém posudku bylo v souladu s nálezy zjištěnými posudkovou komisí ministerstva. Odhad poklesu pracovní schopnosti zmíněný MUDr. Z. nebyl v souladu s právní úpravou, znalkyně disponovala odborností ve vztahu k samotnému diagnostikování duševní poruchy a určení míry její závažnosti, nebyla však odborně způsobilá hodnotit míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně.

[6] Dle krajského soudu nemělo vypuštění věty o ponechání invalidního důchodu v rozhodnutí ze dne 21. 2. 2023 vliv na práva žalobkyně, jelikož k odebrání invalidního důchodu mohlo dojít pouze samostatným rozhodnutím žalované, jehož vydání by nevypuštění věty z uvedeného rozhodnutí nikterak nebránilo.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[7] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla výše označený rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), na základě kterých požadovala napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Stěžovatelka namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívající v tom, že krajský soud opomenul podstatné skutečnosti týkající se jejího zdravotního stavu a které ji opravňují pro zařazení přinejmenším do prvního stupně invalidity. Nedostatečně též vyhodnotil znalecký posudek MUDr. Z. Dle výpovědi soudní znalkyně zdravotní stav

pokračování

stěžovatelku omezuje ve výkonu práce a stěžovatelka je omezena v pracovní schopnosti v rozsahu 35 % až 50 %, a tedy se jedná o rozpor se závěry posudkové komise ministerstva.

[9] Krajský soud zcela nedůvodně upřednostnil závěry posudkové komise ministerstva před závěry soudní znalkyně. Posudek posudkové komise ministerstva nesplňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, ani se nevypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Nevychází totiž z úplné zdravotnické dokumentace, neboť posudková komise ministerstva neměla k dispozici lékařskou zprávu ze dne 3. 1. 2024, ani znalecký posudek MUDr. Z. včetně protokolu z jednání, kde byl proveden její výslech. Posudková komise ministerstva pochybila i při stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti, nehodnotila dostatečnou měrou stěžovatelčino omezení zapříčiněné dlouhodobými zdravotními problémy.

[10] Jelikož krajský soud má hodnotit posudek posudkové komise ministerstva stejně jako jakýkoliv jiný důkaz, tedy stejně jako znalecký posudek, měl ustanovit znalce a uložit mu povinnost zpracovat znalecký posudek. Avšak tak neučinil. Stěžovatelka proto v kasační stížnosti navrhla vypracování znaleckého posudku.

[11] Žalovaná navrhla kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout. Nejprve shrnula posudky lékařů, ze kterých vycházela při svém rozhodování. Zdůraznila, že krajský soud rozhodoval na základě posudku posudkové komise ministerstva, která neshledala stěžovatelku invalidní; v řízení před krajským soudem byl skutkový stav zjištěn dostatečně. Stejně tomu bylo i v řízení před žalovanou. Závěrem sdělila, že dne 25. 10. 2023 vydala rozhodnutí, kterým stěžovatelce ode dne 20. 11. 2023 odňala invalidní důchod.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[12] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.).

[13] Nejvyšší správní soud se dále zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.).

[14] K obsahu neurčitého pojmu přesah vlastních zájmů stěžovatelky kasační soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém se nepřijatelností podrobně zabýval.

[15] Stěžovatelka přijatelnost kasační stížnosti nikterak nevymezila, a ani Nejvyšší správní soud ji neshledal. Kasační stížnost se nedotýká právních otázek, které dosud nebyly judikaturou tohoto soudu řešeny nebo jsou řešeny rozdílně, není dána potřeba učinit judikatorní odklon a kasační soud ani neshledal v napadeném rozsudku zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatelky. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[16] Vzhledem k tomu, že stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve tímto důvodem. Pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady tento kasační důvod naplňují (viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS). Stěžovatelčina námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku zůstala toliko v obecné rovině. Neuvedla, které podstatné skutečnosti ohledně jejího zdravotního stavu krajský soud pominul. V projednávané věci je argumentace krajského soudu řádně a logicky odůvodněna a má oporu jak ve správním spisu, tak v platné právní úpravě. Z napadeného rozsudku jsou seznatelné úvahy krajského soudu, je z něj zřejmé, z jakých důvodů považoval žalobní námitky za nedůvodné, a z jakých důvodů žalobu zamítl. Napadený rozsudek krajského soudu tak není nepřezkoumatelný.

[17] Nejvyšší správní soud dále připomíná, že posouzení zdravotního stavu, potažmo invalidity, je otázkou odbornou, medicínskou, k níž soud nemá potřebné odborné znalosti; soud proto musí vycházet z odborných závěrů a nemůže si učinit o této otázce posudek sám (viz např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, ze dne 13. 12. 2018, č. j. 5 Ads 202/2016-29, odst. [19], či ze dne 21. 6. 2023, č. j. 1 Ads 67/2023-26, odst. [17]). Pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, zřizuje jako své orgány posudkové komise.

[18] Posudek posudkové komise ministerstva splňuje v projednávané věci veškeré na něj kladené náležitosti (k požadavkům viz rozsudky NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20, odst. [15], a č. j. 5 Ads 202/2016-29, odst. [22]). Neúplnost posudku nezakládá opomenutí lékařské zprávy ze dne 3. 1. 2024, ani nevypořádání se se znaleckým posudkem. Nejvyšší správní soud připomíná, že podle § 75 odst. 1 s. ř. s. při přezkoumání správního rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Stěžovatelčin zdravotní stav tak byl hodnocen ke dni 28. 7. 2023 a pozdější lékařské zprávy by byly relevantní pouze, pokud by hodnotily její zdravotní stav k tomuto dni. Ortopedická lékařská zpráva je ze dne 3. 1. 2024 a hodnotí zdravotní stav stěžovatelky ke dni jejího vyhotovení, tedy až v období následujícím po vydání napadeného rozhodnutí.

[19] Znalecký posudek MUDr. Z. sice hodnotí období předcházející podání žádosti a dřívějšímu přiznání invalidního důchodu a jeho součástí je i vyšetření stěžovatelky ze dne 30. 6. 2023, tedy konané před vydáním napadeného rozhodnutí. Soudní znalkyně z oboru psychiatrie však nedisponuje odbornou kompetencí k posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě (viz rozsudek NSS ze dne 11. 10. 2023, č. j. 7 Ads 39/2023-32, odst. [15], a tam citovanou judikaturu).

[20] Posudek posudkové komise ministerstva obsahuje též hodnocení charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky, včetně jeho podřazení podle druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce, a současně odůvodňuje stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci rozpětí stanoveného v příloze k vyhlášce, včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky (srov. rozsudek NSS

pokračování

č. j. 1 Ads 67/2023-26, odst. [19]). Jak správně uvedl krajský soud, na zařazení stěžovatelčiny duševní poruchy mezi poruchy lehké se shoduje jak soudní znalkyně, tak posudková komise ministerstva. Pro toto lehké postižení – *narušení sociálních kontaktů a vazeb, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi* (viz bod 25. napadeného rozsudku) je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 15 až 20 %. V projednávané věci tak nenastal stěžovatelkou namítaný rozpor mezi posudky, k jehož odstranění by bylo nutné zadat vypracování srovnávacího posudku či znaleckého posudku (srov. usnesení NSS ze dne 1. 12. 2022, č. j. 5 Ads 403/2021-25, odst. [20], a tam citovanou judikaturu).

[21] Krajský soud se s námitkami stěžovatelky, jimiž se snažila zpochybnit závěry posudkové komise ministerstva, vypořádal. Uvedl, že nejsou sto závěry komise zpochybnit, ať již pro absenci odborné erudice daného lékaře posoudit a zhodnotit pokles pracovní schopnosti stěžovatelky, či pro pozdější datum, ke kterému byl posuzován její zdravotní stav. Nebylo tak povinností krajského soudu, aby nechal vypracovat doplňující posudek (srov. rozsudek NSS z 26. 9. 2022, č. j. 4 Ads 65/2022-32, odst. [21], nebo usnesení NSS ze dne 7. 9. 2023, č. j. 9 Ads 140/2023-51, odst. [20]). Ostatně za této situace, kdy krajský soud vyvrátil stěžovatelčiny pochybnosti o správnosti a úplnosti posudku, z něj mohl následně vyjít jako ze stěžejního důkazu (srov. rozsudky NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54, nebo ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003-61, č. 800/2006 Sb. NSS, nebo usnesení NSS ze dne 19. 3. 2024, č. j. 2 Ads 122/2023-35, odst. [11], a ze dne 28. 3. 2024, č. j. 2 Ads 152/2023-31, odst. [10]).

[22] Jelikož kasační soud stejně jako krajský soud neshledal rozpory mezi posudkem posudkové komise ministerstva a znaleckým posudkem, nevyhověl návrhu na vypracování znaleckého posudku. Jeho vypracování by bylo nadbytečné. Zdravotní stav stěžovatelky byl posouzen dostatečně, přičemž soudní znalkyně i posudková komise ministerstva se shodují v rozhodující příčině dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a v tom, že se jedná o poruchu lehkou. Tu pak nelze podřadit pod jinou hodnotu v rámci hodnocení míry poklesu pracovní schopnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Jelikož kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, Nejvyšší správní soud ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[24] Při odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost jde o zjednodušený meritorní přezkum napadeného rozhodnutí krajského soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), u něhož je třeba o náhradě nákladů řízení rozhodnout podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v posuzované věci úspěch neměla, protože nemá právo na náhradu nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že bylo rozhodováno ve věci důchodového pojištění, podle § 60 odst. 2 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů řízení ani žalovaná.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. srpna 2025

JUDr. Radan Malík
předseda senátu

